

IOANNIS POS-
SELI VIRI CLA-
RISSIMI,

De re literaria optime meriti.

Apophthegmata Græcolatina.

Locus I. de AMICITIA.

Hερδωτες εφη, κτη-
ματων παντων
πιμωτερον ειναι,
αυθρα φιλον συ-
νευλιε κη ευνοον.

X Herodotus dixit, pretio-
sissimum thesaurum esse, &
omnibus opibus antecelle-
re, amicum prudentem &
benuolum.

Περικλῆς εἶπεν, ἀμεινον
εἶναι, φίλον ἔχειν πολλαῖς ἀξιον,
ἢ πολλαῖς, μηδενὸς ἀξίως.

Periander dicebat, meli-
us esse, habere amicum vñ
multi pretii, quam multos
habere nullius pretii.

Πλάτων Ἐλικωνι διδῶς ὡς
Διονύσιον ἐπιστολήν, ἐπήνεσεν
αὐτὸν ὡς ἐπικῆ καὶ μέγιστον, εἶτα
ὡς σέ γε μὴ τῆ ἐπιστολῆ τελει-
τώσῃ γράφω δὲ σοι ταῦτα πε-
ρὶ ἀνθρώπων, ζωῶν φύσιν ὁμοίως
βόλων.

Cum Plato Heliconem
quendam Dionysio datis
literis commendasset, scri-
bens illum virum probum
ac modestum esse, adscripsit
in fine epistolæ: Hæc tibi
scribo de homine, videlicet
animante natura mutabili.

Μοσχίων ἐλεγε, εὐλιον εἶναι
πολλαῖς χρηματικῶν ἀπολείωντα, ἢ ἓνα φίλον
ἀπολείωντα, πολλαῖς χρηματικῶν
κτησάμεθα.

X Moschion dicebat, Satius
esse multis pecuniis amissis,
vnum amicum comparare,
quam amico vno amisso,
multas adipisci pecunias.

Λιβανίου εἶπε, συγχαίρειν
χρηματικῶν φίλοις καὶ κατὰ κράτος
ταῖς, ὡς καὶ συναλλαγῆναι τοῖς
λυπηροῖς.

Libanius dixit, cum ami-
cis felicibus & fortunatis

A

gaudendum esse, & tristantibus condolendum.

Σολων εὐσεβῆτι σααίνιον εἰσαγγὰν τὸν ποδοσῶτος τὸν φίλον, ἵνα μὴ ἡμῶν ἀληθεύεις, μίσσηση ἡμᾶς.

X Solon monebat raro ad amicum ingrediendum esse, ne nostri satura incipiat odisse nos.

Περικλῆς πρὸς φίλον ἡνα μιστραχίας ψυδὸς δεομῶν ἡ ἀρετῶν κ' ἔλεος. ἔφησε, μετρεῖ ἔστωμὸς φίλῳ εἶναι. ἡ γὰρ ἀρετὴ δίκαιον μὲν εἶναι, χαλεπὸν δὲ τοῖς φίλοις, ἀλλ' αὐτὸ ἔπιπροβαίνειν τὸ δυσσοῦς.

X Pericles amico roganti, vt pro se falsum diceret testimonium, cui erat adiunctū iusiurandum, respondit, Se quidem amicum esse, sed vsque ad aram. Sentiens gratificandum quidem esse amicis, sed citra violationem religionis.

Φωκίων ἀξενῶτος Ἀντιπάτρως πειθισαί π' ἢ μὴ διηγάων αὐτὸν, ἔδνη, εἶπεν, Ἀντιπάτρως κ' φίλῳ Φωκίωνι γρηῶδ', κ' ἡδ' ἁλακί.

Phocion cum Antipater ipsum rogaret, vt in gratiam suam aliquid iniuste ageret, Non potes, inquit, o Antipater, Phocione & amico & adulatote vti.

Φίλων ἔφησε, φίλον ἡγήτεον ἢ βοηθεῖν κ' αὐτοφελῆν ἐθέλοντα, κ' ἂν μὴ δύνηται.

Philo dixit, Amicū existimandū esse eum, qui opē ferre, & gratiam rependere cupit, etiamsi non possit.

Ἀριστοτέλης ἔφη, κακίος εἶναι, εὐποιεῖν φίλος ὀφείλειν.

Aristoteles dicebat honestius esse amicis benefacere, quam alienis.

Πλούταρχος ἔλεγε, σααίνιον κ' δυσσοῦτον εἶναι φίλον ἑταίριον.

Plutarchus dixit, Rarum & inuentu difficilem esse, amicum constantem.

Ἐπι μὲν τὰ δέπνα τῶν φίλων βραδέως, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀτυχίας ταχέως προδύτον, ἔφη Χίλων ὁ σοφός.

X Ad amicorum conuiuia tarde, ad calamitates vero eorum celeriter accedendum esse, Chilo ille sapiens dixit.

Ζήνων ἐρωτηθεὶς, τίς εἰσὶ φίλος, Ἄλλος ἐγὼ, ἔφη.

X Zeno interrogatus, quis esset amic⁹, Alter inquit, ego.

Μήτε ἀφίλος ἴσθ', μήτε πολύφίλος, ἀλλὰ φιλόφίλος· μήτε ἀξενος, μήτε πολύξενος, ἀλλὰ φιλόξενος· ἔλεγεν Ἀριστοτέλης.

Non viuas sine amicis, nec omnium amicitias te implicet,

ces, sed sis in amicitia tuēda constans: Neq; sis inhospitalis, nec omnium hospes, sed hospites benigne foueas: dixit Aristoteles.

Οἱ μὲν Φαῦλοι, ὡς Ἰσακράτης εἶπε, τὰς φίλους παρὸν χρόνον πμῶσιν, οἱ ἀποδύοι δὲ κ' ἀκροῦν ὅσον ἐν ἀραπῶσι.

Mali, vt Isocrates dixit, amicos presentes solum colūt: boni vero illos etiam, q̄ longe absunt, diligunt.

Μηδὲνα φίλον ποιεῖ, ἔφη Ἰσακράτης, πρὶν αὐτὸν ἐξετασῆς, πῶς κέρει τοῖς ἀποτέροις φίλοις ἐκπέσει αὐτὸν κ' ἀπὸ σὲ γλυκῶς ἴσταιον, οἷον ἔπει σμεινέας γέροντες.

Nullum tibi amicum adiungas (dixit Isocrates) priusquam exploraueris, quomodo prioribus amicis sit vsus, Sperabis. n. in te quoq; eum fore talem, qualē erga illos se præbuit.

Ο αὐτὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι, ἔπει ἔπει φίλιας τ' πατρικῆς κληρονομεῖν.

Idem dixit: Decere liberos, hæredes esse, non modo facultatum, sed etiam amicitiarum paternarum.

Ο αὐτὸς εἶπε Πίστες ἡγεμῶν τὰς πατρὸς, ὅτι αὐτὸν λέγει, ἢ ποιῆς, ἐπὶ τὸν ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ τῷ ἀμοιβωτοῦ ἐπιμεμῶνας.

Idem dicebat: Fideles amicos existima, non eos, qui omnia dicta & facta tua laudant: sed qui etiam errata & delicta tua reprehendunt.

Βελοῖμην φίλον ἀγαθὸν μάλλον, ἢ Δαρεῖς χρυσίον κήσαυ, ἔλεγε Πλάτων.

Malim amicum bonum, quam Darii Persarum regis aurū possidere dixit Plato.

Φίλος πιστὸς, ὅσα ἔστιν αὐτῷ λαίμαρ' ὄντων ἔδδεν, ἔ' οὐδ' αὐτὸν ὄρε ἴσταιον, ἔφη Ναζιανζηνός.

Nihil est quod cum fideli amico permutari possit: Et qui talem inuenit, is thesaurum inuenit: dixit Nazianzenus.

Ἀνταλκίδας ἐρωτήσας τὸν ἄλλο πῶς αὐτὸν ἡγεμῶνα δέσποτος τοῖς ἀλλοτρίοις εἰ ἴσται μὲν, ἔφη, αὐτῷ τῷ διαλέξει, ὡφελίμως αὐτῷ προσφέροις, σημαῖαν ἐν τῷ κλάσει φίλος ἔσται, ὅτι δὲ τῷ ἀλλοτρίῳ τῷ ὡφελίμως.

Antalcidas cū interrogaretur quo pacto quis amicos sibi facere posset: Si, inq̄t, loquatur illis iucūdissima, præster aut vtilissima. Innuens in parandis amicis adhibendam esse primo sermonis comitatem, in officiis autē præstandis vtilitatem.

Δοκίμαζε τὰς Φίλους [ἐφ' Ἰσοκράτους] ἐν τῆς ἀδεί τὸν εἶον ἀτυχίας, & ἐν τοῖς κινδύνοις κινουρίας. τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν πικρῇ δουλείᾳ ἔσται, τὸ δὲ Φίλος ἐν τῆς ἀτυχίας γινώσκοντο.

Amicos probabis (dixit Isocrates) ex calamitate in vita, & communicatione periculorum. Aurum enim igne probamus, amicos vero in aduersa fortuna cognoscimus.

Πλάταρχος ἔλεγε, τὴν ἀληθινὴν φιλίαν τρεῖς ζητεῖν μέλισσαι, τὴν ἀρετὴν ὡς κελὸν, καὶ τὴν σπουδῆσαν ὡς ἡθῶς, καὶ τὴν χρῆσιν ὡς αὐτῶν κηρῶν.

Plutarchus dixit, ad verā amicitiam tria potissimum requiri, videlicet virtutem vt pulcrum, consuetudinem vt iucundum, & vsum vt necessarium.

Ο αὐτὸς ἐφ' ἔφη πέντων ἡδίστων εἶναι τὴν φιλίαν, καὶ ἑδὲν ἄλλο μέλλον διφραίνει.

Idem dicebat, Omnium lætissimam rem esse amicitiam, & nihil esse, quod nos magis exhilarare possit.

Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ληφέντων πολλῶν ἀρχηγῶν, ἐπιπέσκειν αὐτὸς ἀνεσάλωγῶς τῶν χιτῶν καὶ γῆμων ὡς κ δὲ πέπῳ. εἰς

οὗ τῶν ἀρχηγῶν αὐτοῦ ἦσαν, φείσεται τοῦ Φίλιππου: πατρικὸς γὰρ εἰμί σου φίλος. ἐρωτησάμενος δὲ τοῦ Φίλιππου, πόθεν ἂν ἤρωπε γινώσκοντο καὶ πῶς, εἶπεν, ἐφ' ἔφη, φράσαι σοι βλάβομα ἀποσέλτων. ὡς οὐκ ἀποσχηθῆ, μικρὸν ἐφ' ἔφη, κατωτέρω τὴν χλαμύδα ποίησον, ἀρχηγεῖς γὰρ οὕτω κατῆμερον. Ἐὸ Φίλιππος ἄφ' ἔτε αὐτὸν εἶπεν, ἀληθῶς γὰρ εὐνὴς ἂν ἐφίλομαι ἐλευθέρην. ἐνόμισεν αὐτὸν ὁ σοφώτατος, ἵα τὸς μέγιστα ἡμῖν φίλος εἶναι, οἵτινες ἡμᾶς εὖ τε ἐδέρχωντο ἡθελοῦσι.

Philippus Macedonum rex, cum multi bello capti venderentur, in auctione sedens, parum decore vestitus erat. Quidam igitur eorum qui vendebantur, exclamavit: Parce mihi Philippe, paternus enim tibi sum amicus. Philippo vero interrogante, quo pacto & vnde o homo conflata est hæc amicitia? Tum ille, Volo, inquit, propius accedens tibi hoc indicare: qui cum admittus esset, quasi arcani quippiam dicturus: Demitte, inquit, chlamydē aliquantulū: nam ad istum modum indecenter sedes. Mox Philippus, Hunc, inquit, dimitte liberum: nesciebā enim prius illum mihi vere beneuolum amicum

cum esse. denfit vir prudens-
tissimus, eos præcipue ami-
cos esse, qui probe & recte
nos admonent.

Λυκούργος ἔφη· Δεῖ φίλοις
καὶ τοῖς οἰκείοις βοηθεῖν, ἀλλὰ
μὴ ἐπιπροκαῖν.

Lycurgus dixit: Eatenus
amicis & familiaribus au-
xilium est, quatenus
periculum non admittitur.

Πλάτωνα ἔλεγε. Σκόνη πᾶς
μὲν κατὰ χρεῖπτοναί, φιλία δὲ
ἡ παλαμοτέρα.

Plutarchus dicere solebat:
Vasa quidem meliora sunt
nova: sed amicitia præstat,
quo vetustior.

Δαρεῖος ὁ ἑρῆος πατὴρ ῥοῦ
αὐτοκράτορα ἀνέβη, πυρομύς
πνός, ἡ αὐτὸν ἐβλοῖτο ἄστυον,
ὅσον ἐστὶ τῶν κήκεων τὸ πλῆθος,
εἶπε, Ζωπύρος. ἔτ' μὲν ἦν
αὐτὸν ἀγαθός, καὶ τῷ Δαρείῳ
πιστός φίλος. ἐσημῆς ἔδεν
ἀποσπῆκει εἶναι βασιλεὺς ἑλ-
πον, ἢ ἦδον γνησίῳ καὶ πιστῷ
φίλῳ.

Darius, Xerxis pater cum
aperuisset prægrande mal-
lum Punicum, & quidam
ab eo sciscitaretur, Cuius
rei tantum numerum ha-
bere optaret, quantus illic
inesset granorum? Respon-
det, Zopyrorum. Is erat Da-

rius fidus amicus, & vir bo-
nus. Significauit autem, Re-
gi nihil prius aut carius esse
debere probis & fidis ami-
cis.

Δημήτριος τὸς φίλους, ἐ-
φασκε, ἐπὶ μὲν πᾶσι ἀγαθὰ πε-
ρὶ κερκεμύρους ἀπιεναι, ἐπὶ δὲ
τοῖς συμφοραῖς, αὐτομάτως.

Demetrius dicebat, ami-
cos in rebus secundis adesse
debere vocatos, in aduersis
vero sua sponte & non vo-
catos. ¶ Congruit hoc A-
prophthema cū illo Demo-
criti: τὸν σκεδᾶσθαι φίλον, ὡς
μὲν τοῖς δυσφοραῖς κληθέντα
δοῦναι παρεῖναι, ὡς ἂν τοῖς ἀν-
τιφοραῖς, αὐτόκλητον δὲ συμπα-
ρεῖναι: Probum amicum,
gaudiis quidem vocatum
adesse decet: aduersis autem
casibus sua sponte.

Σκιπίων ὁ νεώτερος ἐπὶ πρῶτον
μὴ ἀποτρέπον ἐξ ἀγορᾶς ἀπλη-
θεῖν, ἢ ποιησάσθαι ἕνα σωτήρη
καὶ φίλον ἀμωστέως τῶν ἐν-
τονησάντων ἡμιόλων ἀνθρώ-
πων οὐδὲν κτήμα ἡμιώτερον
εἶναι.

Scipio minor dabat ope-
ram, ne quando e foro redi-
ret domum, priusquam sibi
quocumque modo quempiam
eorum, in quos incidisset,
amicum reddidisset. Sentiens homini

nullam possessionem esse meliorem.

Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶ φίλος. ἔφη, μία ψυχὴ, δύο σώμασιν ὀνομαζομένη.

Aristoteles interrogatus, quid esset amicus, Vna, inquit, anima in duobus corporibus.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, τίς ἐπιτηδεύει ἀπὸ φίλων; ἀπεκρίθη, ἔφη, ἀδικεῖν ὁ δυνάμενος.

Aristoteles interrogatus, quis esset idoneus ad amicitiam? Qui, inquit, plurimas iniurias ferre potest.

Ὁ αὐτὸς ἐκαστὸν ἔλεγε, ὦ φίλοι, εἰδότες φίλος, παρεμφανῶν, πολλοὺς κερ εἶναι φίλους λόγῳ, ὀλίγους δὲ ἢ μηδένας τῷ ἔργῳ.

Idem illud frequenter habebat in ore, O amici, nemo amicus. Sentiens multos esse amicos nomine, paucos autē aut nullos re.

Locus II.

DE AMORE.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ὁ τρίτος τῆν τῆς Ἀρεμίδος ἱέρειαν ἰδὼν ὑπερολή κελὴν φανείσαν, ὁμοίως ἀνέζησεν ἐξ Εφίσεως, φοβούμενος μὴ παρὰ γνώμην ὀπίσθεσεν ἢ ἀποστήσειν.

Antiochus tertius, cum vidisset Dianæ sacerdotem supra modum eleganti forma, continuo soluit Epheso, verit⁹ ne vis amoris aliquid ipsum facere compelleret, quod fas non esset.

Διογένης τὸ ἔρωτα, ἀπολαύωντων ἀχολίαν εἶναι, εἶπε. Ἄλλο τί ἔστι τὸ πάθος μάλιστα χαλαροῦν τὴν ἀσχημίαν.

Diogenes dixit, amorem esse otiosorum negotium: quod hic affectus potissimum occupet homines otio deditos.

Θεόφραστος ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶ ἔρως, παῖτος, εἶπε, ψυχῆς ἀλαζέσεως.

Theophrastus interrogatus quid esset amor, respondit animæ otiosæ affectus.

Πόλυτος Θρακῶν βασιλεὺς ἐπὶ τῷ Τροϊκῷ πολέμῳ περὶ σόλυσαν παρὰ αὐτὸν ἄμφο τῶν τρωῶν καὶ τῶν Ἀχαιῶν, ἐπέδωκε τὸν Ἀλέξανδρον ἀποδόντα τὴν Ἑλένην, δύο παρ' αὐτῆ λαοῦν κελὰς γνώμης. ἐφρονήσεν αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος, ἰὰν ἔτι πεποιθήκη, μίας γὰρ ἐξαρκυντίας ἀπολαύσας, ἐχρηκεν αὐτὸν δύο νέας γνώμης, καὶ τῷ πατερίδῳ ἀπὸ πειθήκῃ.

Polytus Thraciæ rex, Troiani belli tempore, cū Troiani pariter & Græci legationem

nem ad ipsum misissent, auditis utrisque pronuntiavit, ut Alexander redderet Helenam, & a se pro vna duas formosas abduceret vxores. Sapiuisset Paris, si id fecisset. Nam vna satis fretus, habuisset duas nouas, & patrię consulisset. ¶ Cōprobat hoc Paridis exemplū dictum Menandri: *μόνον ἀπαρηγόρησεν ἀηθράποις ἔρωσ*, id est, Solus amor inter homines nullo sermone cōsilioue mouetur. Item illud Platonis: *τυφλῆται καὶ τὸ φιλεῖ μόνον ὁ φίλων*, Amans est cæcus circa rem amatam.

Αἰσὸς πὸς ἔλεγε, ἰὸς ἔρωτος κατεχρῆμας, ἀναιχμῶτους εἶναι συμβαίνειν.

Æsopus dicere solitus est, Eos qui amore capti sunt, inuerecundos esse solere.

Κατὰ τὴν ἔλεγε, τὴν ἔρωτος ψυχὴν ἐν ἀλλοτρῆ σώματι ζῆν.

Cato dicebat, amantis animam in alieno corpore vinere. Quod hodie quoque celebratur, Animam illic potius esse, vbi amat, quam vbi animat.

Πλάταρχος εἶπε, τὸ λίαν φιλεῖν, ἢ μὴ φιλεῖν αἴτιον εἶναι.

Plutarchus dixit, nimium amorem, odii causam esse. Congruit cum Socratis di-

ctio: *τὸ φιλεῖν ἀκμήρωσ, ἰσάν ἐστὶ τῷ μισεῖν.* Intempestiue amare, simile est odio.

Locus III.

DE ADVLTATIONE, ASSENTATIONE.

Διογῆνης ἐρωτῆθεὶς πρὸ τῆς φιλῶν κακίστα δύνει, εἶπεν, ἢ μὴ ἀρετῶν συγκοφανῆσ, ἢ ἡμέρων, κλάαξ.

Diogenes interrogat^o que bestia morsum haberet nocentissimum, Si de feris, inquit, interrogas, obtrectator, si de cicurib^o, adulator.

Ὁ αὐτὸς τὸ κατὸς χάριν λόβον, εἶπεν, μελιχρῆν ἀχρῆν εἶναι. διὰ τὸ ἀνελεῖν αὐτὸν ἰὸς ἀηθράπους ἀξί τ' χρηστολογίας.

Idem orationem blandā, non ex animo proficiscentem, sed ad gratiā compositam, dicere solebat melleum laqueum esse, quod blande amplectēs hominē iugulet.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος, Δημοσθένες εἰπόντες, ἀπὸ κίβινος πρὸς Ἀθηναῖοι, εἰὰ μανῶσι, Ναί, εἶπεν, εἰ μὴ μὴ ἀηθρῶσι: σὲ ἢ, αὐτὸν σὺ φροῦσι σημεῖαν, Δημοσθένη πάντα κατὸς χάριν εἶπεν.

Phocion Atheniensis, Demostheni dicenti, Occidēt te Phociō Atheniēses, si quādo

infanire cœperint, Respondit, Me quidem si infanire cœperint, Te vero, si ad fanio- rem mentem redierint: Significans Demosthenem omnia ad gratiam loqui.

Ὁ αὐτὸς, ἀξιῶντ' ἂν Ἀντι-
πατρὲς πειθιστὴν ἢ μὴ δικαίων
αὐτὸν, εἰ δ' αὖ αὖτις, εἶπεν, Ἀντι-
πατρὲς τῆ φιλῶ φιλῶνι χεῖρα δὲ,
καὶ κήλακας.

Idem cum Antipater ipsum rogaret, vt in gratiā suam, aliquid iniuste ageret, Non potes, inquit, o Anti- pater, Phocione & amico & assentatore vti.

Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἐρωτηθεὶς
ἢ δύσκολον, εἶφη, ὅ ἐαυτὸν γνά-
μαι. εἶπας ὅ γὰρ ἐαυτῷ κήλαξ
τυγχάνει ὦν.

Thales Milesius interro- gatus, quid esset difficile, Seipsum inquit, nosse: Quis- que enim sibi adulator est.

Ἀντιθένης ὁ φιλόσοφος
κρείπτον ἔλεγε, εἰς κήλακας, ἢ
εἰς κήλακας ἐμπέσειν. οἱ μὲν γὰρ
κεκερῆς, οἱ δὲ ζῶντες ἐδίδασκον.

Antisthenes Philosophus dicebat, si ad alterutrum adigeret necessitas, Satius esse in coruos incidere, quā in adulatores. Nam corui non comedunt, nisi mortuos, adulatores etiam viuos deuorant.

Δημοθένης εἶφη, τὸν κήλα-
κα τ' εἶτο Διὸ φερεῖν ἅθ' κήρατος,
ὅτι ὁ μὲν ζῶντες, ὁ δὲ κεκερῆς
ἐδίδασκεν.

Demosthenes adulatorē in hoc differre dixit a cor- uo, quod hic mortuos, ille viuos deuorat.

Πυθαγόρας ἔλεγε· χεῖρε τῆς
ἐλέγχουσι σε μάλλον, ἢ τῆς κη-
λακίουσαν· αἷς δ' ἐχθρῶν χεί-
ρατος ἀπὸ τῆς ἐπιτοῦς κήλα-
κίουσαν.

Pythagoras dicebat: Gau- de potius arguentibus te, quam adulantibus: & tan- quam deteriores inimicis adulatores auersare.

Πλούταρχος εἶφη, χεῖρε
δ' εἰν τῆς ἐλέγχουσι, εἰ τῆς κηλα-
κίουσαν. αἱ μὲν ἡμαῖς λυπῶντες
διεχθρῶσιν· οἱ δὲ χεῖρα ἰσχυροὶ
ἐκλύουσι καὶ σκελίζουσι.

Plutarchus dixit, Gau- dendum esse commercio reprehendentium, & non adulantium: Hi enim gra- tificādo dissoluent & euer- tunt nos: illi vero molestiā exhibendo, excitant & eri- gunt.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε· μισθ' ἑὸς κη-
λακίουσαν, ὡς αἰετὸς εἰς ἐξαπα-
τῶντας. ἀμφοτέρω, γὰρ πρὸς δὲ
τῆς τῆς πρὸς δὲ πάντας ἀδικῶσι.

Idem dicebat: Odio ha-
beas

beas, adulantes sicut decipientes. Vtrique enim, si fides eis habeatur, credentes iniuria afficiunt.

Ὁ ἄσπερ λύκος ὁμοιωκῶν, οὕτω καὶ κήλας, καὶ μυχός, καὶ παρσίσιος ὁμοιος φίλος. ὡς σέχουραρῆν, μὴ ἀντι κωῶν φυλάκων, λάθης λυμεῶνας εἰσδεχόμενος λύκος. ἔφη Ἐπίκτητος.

X Quemadmodum lupus animal est cani simile: ita & adulator, & adulter, & parasitus amico similis est. Diligenter igitur attende, ne canum custodum loco, perniciosos lupos nescius admittas: dixit Epictetus.

Ἀντιθένης ἔλεγεν ὡςπερ ἄσπερ ἔταιρος πύραγμα πάντα εὐχρόσθις ἐρασιῶς παρεῖναι, πλὴν νοῦ καὶ φρονήσεως, οὕτω καὶ τὸς κήλακας, οἷς σῶεῖσσι.

Antisthenes aiebat, vt meretrices bona omnia, præter mentem & prudentiam, suis amatoribus imprecantur: Eodem modo & adulatores, iis quibus cum versantur.

Κράτης πᾶσι νέον παλοῦσιον πολλὰς κήλακας ἐπαγεμόνον, νεωστικῶς, εἶπεν, ἔλθω ἐρημίαν τὴν σὴν.

Crates ad opulentum a-

dolentem, quem parasitorum comitabatur turba: Adolescens, dixit, miseret me tuæ solitudinis.

Οἱ δελφίνες μέχρι τοῦ κλυδάνου συνδιήνηρονται τοῖς κήλακας, ὡς δὲ τὸ ξηραίνουσαν ἐξοκέλουσιν. οὕτως οἱ κήλακες ἐν δὲ διαπαρμύκων ὡς εἰ τοῖς φίλους εἰς ἀποδημίαν ἀπαρμύκωντες, μέχρι τῆς λείας συμπαραμυκῶσιν. ἐπιθῶν δὲ εἰς τὴν ἑλθῶσιν, ἀπίσιν.

Delphines donec vnda subest, comitantur natâtes, in littus vero nunquam egrediuntur: Sic & adulatores in sereno & felici rerū statu manent. Quemadmodum & illi, qui amicos ad peregrinationem euntes, dum via plana est, deducunt, cum asperior incipit, recedunt.

Locus III.

DE ANIMI MODERATIONE, PATIENTIA, Mansuetudine.

Τὸν Ἀθηναίων ὀρωμῶνων ἐπὶ τὸν ἐξορακισμὸν καὶ Ἀελτείδου τοῦ δικασίου, ἀνθρωπος ἀρεαίματος καὶ ἀρεοῖος ὄρακον ἔλεγε πρὸς τὸν αὐτὸν, κελδῶν ἔχουσαν τὸ ὄνομα τῆς Ἀελτείδου, Γνωστικῶς, ἔφη, τὸν Ἀελτείδην; ἔ; ἢ ἀνθρώπου γ-

ἡσυχία
 νοσάν ἰδὼ ἀφ' ἡουτος κοχχολῶ
 ἢ τῆ ὄδῃ ἀδικημάτων ἀποσταθεῖν. σιω-
 πησὶς εὐσεβεῖν τὸ ὄνομα τῶ
 ὁπρῶτα καὶ ἀπέδωκεν. ἕτως δὲ
 ἀνημέτως ἦν ἐκὲ τῶ κατὰ γνη-
 σὸν ἄδην.

Cū Athenienses eo concitati essent, ut Aristidē ostracismo in exiliū agerent, ac rusticus quidā illiteratus testulam ad eum deferens iussisset ut Aristidis nomen inscriberet, Nostine inquit, Aristides, Aristidem? Cum ille negasset se nosse, molestē tamen ferre, quod iustus cognomine diceretur, filium Aristides, & nomen suum inscripsit testulæ, ac reddidit. Tam leni animo ferebat iniustā damnationem.

ἡσυχία
 Ἡ Πιστὸς ἀδικηθεὶς ὑπὸ ἱεροῦ,
 ἔλεγον ἐξ ἑσῶν αὐτὸ κλάσσειν,
 ἀφῆκεν εἰπὼν συγνώμη ἡμῶ-
 εἰς ἀμέτρον. τὸ μὲν γὰρ ἡμέτερον
 φιλίας ἐστὶ, τὸ δὲ θεοῦ ἰσχυροῦ.

Pittac⁹ iniuriam passus a quodā, cum illum puniendi potestātē haberet, dimisit, inquiring: Venia melior est vindicta: hæc n. beluini est ingenii, illa mansueti.

Φωκίῳ τῶ Ἀθηναίῳ ἠδὲ τὸ
 κύλιγος ἀποστραφῆναι, ἐρωτη-
 θεὶς εἰ ἢ ἐλάττω ἀπὸ τῶ ἵδου, Εὐώ-
 σοι, εἶπεν. ἐντέλλομαι καὶ παρῶ-
 κελῶ μηδὲν Ἀθηναίοις μνησικα-
 κεῖν. Ἐσὼ τις τὸ μέγεθος ἰσχυροῦ.

ἡς παράδειγμα μόνος ἐν τῶ
 κωὶ ὄρασις αὐτῶν πειλοῖς τῶν
 χριστιανῶν, ὅτι καὶ ῥημάτων, ἐν
 οἷς θεολόγοις.

X Cū Phocioni Atheniensi poculum cicutā temperatū porrigeretur, percantatus est quispiā, si quid filio vellet dicere, nam is aderat. Ego, inquit, tibi, mi fili, precipio, atq; etiam obsecro, ne quid ob huius rei memoriam Atheniensibus male velis. Tā insignis patientiæ exemplū vix hodie reperias inter multos Christianos, non n. libet dicere inter theologos.

Σωκράτης πρὸς Εὐανδρίῳ πῶν
 ἀποπερὸν μὲν λαιδορεῖσθαι, ὕστερον
 ἢ καὶ ἀδικησῶν αὐτῶν, ἐστὶ ἐλε-
 γον, εἶπεν, ὅτι Εὐανδρίῳ ἐργη-
 τῶσα, καὶ ὕδωρ ποιήσῃ;

X Socrates, cum Xanthippē diu rixantem tulisset in ædibus, ac tandem fessus confedisset ante fores, illa magis irritata patientia viri, de fenestra perfudit illum lotio: Ridentibus qui præteribāt, & ipse Socrates arridebat, dicens: Facile diuinabam, post tantum tonitru secururam pluuiam.

Ὁ αὐτὸς λακκιδεὶς ἐπέδη
 ἠνέσθη, ἰανὸς θαυμαζόντος, εἶπε,
 εἰ δὲ με ἄνος ἐλακτισε, δίκην αὐ-
 αὐτῶ ἐλάττωρον;

X Idem cum in via quidam

illi per lasciuiam calcem impigisset, admirante quodam, quod id pateretur: Quid, inquit, si quis a sinus me calce impetiuisset, an vocarem illum in ius?

Πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντων, ἐκ ἀνικτῆ Ἐαντίπω ηὐλοῦντος, ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη Σωκράτης, συνέειδισα μοι, καὶ ταπεινὸν ἔπεσοχλίας ἀκέρων συνεχρῆς.

Alcibiadi demiranti quod Xanthippen supra modum rixosam domi pateretur, Ego inquit, iam pridem his affluui, vt non magis offendar, quam si rotæ, quæ aquâ e puteo educit, stridorem quotidie audiam.

Τῷ αὐτῷ ὁμοίον ἡ λέξις ἐστὶν, ὅτι σὺ μὲν εἰπερὶ τὴν ὀδὴν ἠσπασαίνεις, ἔφη εἰπόντος, ἀλλὰ μοι ὡς ἔστιν ὁπίσθεν τὴν ἔχουσι. Καὶ μὲν, φησὶ, Ἐαντίπω η, ποιῶν ἡ ἄλλω.

Eidem simile quid dicenti, At tu, inquit Socrates, nonne domi tuæ toleras anferū strepitum? Tolero, inquit Alcibiades, sed anferes mihi pariunt oua & pullos. Et mihi ait Socrates, mea Xanthippe parit liberos.

Ποτὲ Ἐαντίπω ης ἐν ἀφορῇ ἔειπε τὸν ἀειλοῦντος, συνέειδισα μοι, καὶ ταπεινὸν ἔπεσοχλίας ἀκέρων ἀμύνασθαι, Νη Δι' εἶπεν, ἵνα ἡ μῶν πυκνὰ δόντων ἔκαστος ὑμῶν λέγῃ, ΕὐΣώκρατες, εὐ Ἐαντίπω η, ἐστὶν λήθη ἢ μάλλον αὐτῆ ὁ φρόνιμος

τ' ἀνοχῆς ἐαυτῆ παρὰ δ' ἵμα παρέρχῃ, ἢ καὶ ἐλάσων ποιῶσα γέμαμα, αὐτὸς δὲ συγκαταμνησθῆναι.

X Cū aliquando Xanthippe in publico pallium marito detraxisset, ac familiares eū admonerent, vt tantam iniuriam manu vlcisceretur, Pulcre, inquit, nimirum, vt nobis colluctantibus acclametis, Eia Socrates, Eia Xanthippe. Maluit autem vir sapiens, tolerantiæ exemplum de se præbere, quam ridiculum exhibere spectaculum viri cum vxore concertatis.

Φιλόσοφος τις μοχθηρὰν ἔχον συγκαταμνησθῆναι, καὶ φλύαρον, καὶ πείρινον, αὐτὸς δὲ ἐρωτῶντος, ἵνα ἐνεκεν τῆς αὐτῆς ἔχον ἀνέχεσθαι, εἶπεν ὡς ἐμνάσιον καὶ παλιέρον ἔχον φιλοσοφίας ἐπὶ τ' οἰκίῳ, ἔστωμα γὰρ τοῖς λοιποῖς πρῶτος, φησὶν, ἐν ζωῆς καὶ ἐκείτην παιδεύομενος τὴν ἡμέραν. Ἰνὲς ἢ καὶ διὰ τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς αὐτῆ λέγουσιν.

Philosophus quidam cū vxorem haberet improbā, & garrulā, & ebriosam, percontantib. cur talem ferret? vt domi, inquit, habē Philosophiæ gymnasium & palestra. Ero enim erga cæteros lenior, hac quotidie institutus. Sunt etiam qui ipsum ob hāc ipsam causam illam duxisse dicant.

Ἄγιος ὁ τελευταῖος ἔλακιδάμωνιαν βασιλέων, ἐξ ἐνδοξας

συληθηθεις. και κραυγαδικαδεις
 ιαπο των εφορων χυρεις δικης,
 απαρηδμος επι τον εραχον,
 ιδων ινα των ιασηρευτων κλαυ-
 οντα. Παισαι, ειπεν, α αυθρωπε
 επα εμοι κλαειν. και γδ εγω
 παρανομως η αδικως αποκλυ-
 μηθη, κριστων ειμι των αυ-
 αμερυντων. και ταυται ειπων
 παρεδωκε τω εραχη τον ασχη-
 λον ενδυσιως.

✠ Achis Laconicorum regū
 ultimus, per insidias captus,
 ac præter meritum ab Epho-
 ris damnatus, cum ad la-
 queum duceretur, conspice-
 retque quendam e listorib.
 flentem, Desine, inquit, o
 homo, meam vicem flere.
 Nam sic moriens præter ius
 & æquum, melior feliciorq;
 sum his qui me occidunt.
 Hæc locutus, ultro collum
 laqueo tradidit.

Ουδεν, ως ειπε χυρυστομη,
 ουτως αιδεσιμους ποιει, ως υ-
 βελιζοιδμους φερειν.

✠ Nulla res (vt Chryso-
 stomus dixit) æque facit vene-
 rables, atque iniuriam pa-
 tienter ferre.

Σωκράτης λακτισαντες αυτη
 νεανισκου θρασεθη μεγαλη και
 εδελυρθυ, ως αμφ αυτων ορων
 αζανακτεντες και σφραδαζον-
 τες, ως ηθ διμακειν αυτη εφελθν,
 αρα, εφησε, η ε με ονος ελ αελη.

σεν αυπλακισαυ τουτον ηξιω-
 σατε αυ;

✠ Socrates ab adolescente
 admodū feroce & impuro
 calce impetitus, cum suos
 videret id indigne ferre ac
 fremere, adeo vt illum in
 ius trahere vellent, Quid
 ergo, inquit? Si quis asinus
 me calce percussisset, velle-
 tis vt vicissim ei calcem im-
 pingerem?

Αελτοφαιας, οτε τω νεφελας
 εζεφερε, πανθιως πασαν υβελν
 αυτη και ελασε δανυνητες, και ινος
 των παρθντων πα τοιαυτα ανα-
 κωμοδουνητες οση αζανακτεις
 επινητες α Σωκρατες, μη δι οση
 ερωγε, εφησεν, ως γδ εν συμπο-
 σιω μεγαλη τω θεατηρω σκω-
 πωμεν.

Cum in Aristophanis
 Comœdia, cui titulus Ne-
 bulæ, multis & acerbis con-
 uitiis proscinderetur, &
 astantium quidam diceret:
 Non hæc iniquo animo fers
 Socrates? Non per Iouem,
 inquit, ægre fero, si in thea-
 tro, perinde vt in magno
 conuiuio, salibus mordeor.

Ο αυτος αδικως κραυγαδικα-
 δεις, αφοδως ειπεν, οι κρατησορι
 μου αποκλειναι με δυναται,
 ελαψαυ δ ου δυναται.

✠ Idem iniuste morte da-
 mnatus, intrepide dixit:
 Accusa-

Accusatores mei occidere
me possunt, nocere autem
mihi non possunt.

Διονυσίου ἀποσπύσαντος τῷ
Αραπίπῳ, ἠνέχετο μίμνα
μὲν δὲ ἄνος, εἶπε οἱ μὲν αἰλιεῖς,
εἶπεν, ὑπομύρουσι βραίνεσθαι τῇ
θαλάττῃ, ἵνα καθεῖον ἡροῖσασιν·
ἐγὼ μὴ ἀνάγκη κράμματα
βραυθῆναι, ἵνα βλέπον λάβω; Τῇ
τοῦ ἐλένου λέξει τὸν βασιλέα,
αἰνιττοῦμος, ὃν τῇ ἐαυτοῦ ἀνοχῇ
ἐπὶ αὐτὸ ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν
παρακαλεῖν. ἡ γὰρ τῶν δεχόντων
φρονήσις πολλὴν ὄνησιν τῶ τῶν
αὐτῶν εἶω φέρει.

Aristippus conspuitus a
Dionysio tyranno, æquo
animo eam iniuriam tulit:
cum autem quidam id egre
ferrent, piscatores, inquit,
ut gobionem capiant, aqua
marina se patiuntur aspergi:
ego ut balenam capiam,
non patiar me aspergi sali-
ua: Balenæ vocabulo regem
designans, quem sua pati-
entia conabatur ad philo-
sophiæ studium allicere.
Principum enim sapientia
vitæ humanæ plurimum
utilitatis adfert.

Αραπίπῳ τῷ ἀρχιερωτῶν Φί-
λιππον τὸν βασιλέα αἰετικῶς
λέγοντες, καὶ φέρειν παραμυθῶ-
ντες, εἶπε πως ἐν Μακεδονίᾳ
φωάντης, ὡγοτο δὲ οἱ φίλοι

κλάσσει, καὶ μὴ ἀπειθεῖν. ὁ δὲ
Φίλιππος ἐντυχὼν αὐτῷ Φίλ-
αυτῶντος ἔξενια καὶ δῶρα
πέμψας, ἐκέλευσεν ὑστερον
πρωτῶν εἶναι, τίνος λόγους ἀ-
παγγέλλοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας·
ὡς δὲ πάντες ἐμαρτύρουν ἐπι-
νήτην αὐτῷ γεγονέναι τὸν ἀδρα-
γματισίαν, ἐγὼ βίβωμι, εἶπε, βέλ-
λων ἰατρὸς ὑμῶν.

Arcadio Achiuus semper
maledicta coniciebat in re-
gem Philippum, eumque ut
fuga sibi confuleret, per
contemtū hortabatur. Hūc
aliquanto post in Macedo-
nia deprehensum cum amici
non dimittendum, sed sup-
plicio afficiendum esse di-
cerent, Philippus eum cum hu-
maniter compellat, & donis
hospitibus eum ornat.
Deinde inquirere iubet,
quos de se ille apud Græcos
sermone spargat: Cum au-
tem omnes testarētur, eum
mirabilem Philippi lauda-
torem factum esse, Ego ita-
que, inquit, melior, quam
vos medicus sum.

λέγονται καὶ αἰετικῶς τῶν
φίλων παραμυθῶντος, ἐπὶ τοῦ
Ἕλληνας ὡς εὖ παρονομασῶν, καὶ
κακῶς αὐτὸν λέγοντας, εἶπεν,
ὦ οὐκ, αὐ καὶ κακῶς ποιῶντες
αὐτὸς;

X Dicitur etiam ab amicis
suis in Græcos concitatus

esse, vt qui beneficiis ab ipso affecti ei maledicerent, respondisse autē ipsum, Quid ergo agent, si male ipsis faceremus?

Δημοθένης λοιδορημένου γενός αὐτοῦ, οὐ συγκαταβαίνω, εἶπεν, εἰς ἀγῶνα, ὃν ἂν ὁ ἡττώμενος ᾖ νικῶντος ἐστὶ κρείττων.

✕ Demosthenes a quodam conuitio lacessitus: Nolim tecum in hoc genus certaminis descendere, dixit, in quo qui vincitur, ipso victore est melior.

Πλάτων λοιδορημένος ὑπὸ γενῶ, λέγε, ἔφη, κακῶς, ἐπεὶ λέγῃ καλῶς ἔμεμαρθηκας.

✕ Plato quodam ei maledicente, Perge, inquit, maledicere, vt qui nunquam bene loqui didicisti.

Ἀρίστιππος λοιδοροῦντος αὐτὸν πνῶ, ἔφη, τοῦ μὲν λέγῃ κακῶς σὺ κύριε, εἰ, τοῦ δὲ διακρίως ἀκρίειν ἐγὼ.

✕ Aristippus contumeliis a quodam petitus, dixit: Penes te est maledicere: penes me autem bene audire.

Locus V.

DE CONTINEN-
T I A.

Ἀλκαμένης ὁ Λακων, λέγωντος πνος, ὁποῖοι αὐτὸς ἐταλμῆρῶ ζῆ, ἰκανὴν ἐποίησεν κερτημῆρῶ. Καλὸν γὰρ, ἔφη, πολλὰ κερτημῆρῶν ζῆν κατὰ λογισμῶν, ἢ ἔκ τῆν ἐπιθυμίαν.

✕ Alcamenes Lacon, exprobrāti euidam quod frugaliter viueret, cum amplas facultates possideret, respondit: Decet cum qui multa possidet, pro ratione, & non pro libidine viuere.

Ἀλέξανδρος ὡς τρεπορμῶν γενῶν αὐτὸν ἰδεῖν τοῖς Δαρείοις θυρατέρας, καὶ τῶν γυναικῶν ἀφ᾽ ἑρσυσαν καὶ κεί, ἀιχρῶν, ἔφη, τὰς ἀνδρας νικῶντας ὑπὸ γυναικῶν ἢ τῶν ζῶ.

✕ Alexander, cum quidam eum hortarentur, vt Darii filias & vxorem forma præstantem spectaret: Turpe futurum dixit, eos qui viciissent viros, a mulieribus vinci.

Περικλῆς, Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῆν πῶδα δεκνυῦτος αὐτοῦ ὡς Σοφοκλῆς, εἶπε, τὸν σὺ φρονισπρατηρῶν οὐ μένον τοῖς χείρας, ἀλλὰ καὶ τῆν ὄψιν ἐχρῖν παρ' ἐαυτοῦ δέ.

✕ Pericles Sophocle formosum puerum sibi ostendente: O Sophocles, dixit, decet frugi imperatorem non solum manus, sed etiam

iam oculos continentes habere.

Επει Σκιπίων ὁ πρῶτος
 ρ⊕ Καρχηδόνια κ' κράτ⊕ ἔ-
 λε, τῶν στρατιωτῶν πινὺς αἰχμῶ-
 λατον λαβόντες ὄψεσθ' ἡμε-
 ρέον, ἢ κ' ἡμιζοντες αὐτῶ-
 τε ἐδίδουσι, ἡ δέως αὐ, ἔφη, ἔλα-
 βον, ἐὰς ἢ ἡν δ' αὐτῆς, κ' μὴ ἀρ-
 χων.

Posteaquam Scipio ma-
 ior Carthaginem (nouam)
 armis ceperat, milites qui-
 dam virginem eleganti for-
 ma captam adduxerunt,
 eique tradiderunt. Hic ille,
 libenter, inquit, acciperem,
 si priuatus, & non impera-
 tor essem.

Αριστιππὸς τῷ Γεράδῳ πρῶ-
 τ⊕ εἰσάγουσιν⊕ ἐν ὁδῷ δ' ἀγέ-
 λων καὶ βαρυνόμενον, Αποχρεῖ,
 ἔφη, τὸ πάλιν, καὶ ὅσον δ' ἡ αὐ-
 σμα, εἰσάγουσιν.

Aristippus, cum famulus
 in itinere pecuniam gestans
 onere premeretur, Abiice,
 inquit, quod nimium est, &
 fer quod potes.

Locus VI.

DE ADVLTE-
RIO.

Τοσῶτη μὲν ἦν πότι σω-
 φροσύνη τῶν γυναικῶν ἢ
 ἐν τῇ Σπάρτῃ, ὡς ἄπιστον εἶναι

τὸ τ' αἰχμῶν παρ' αὐταῖς. Γε-
 ραδὸν Γεραδάδου τῆς Σπαρτιά-
 τῆς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ξένης, ἡ πύ-
 χουσι αἱ μὲν παρ' αὐταῖς
 [ἐδὲν γ' ὁρᾶν αὐτὴ τέτρα νεο-
 μορτηρῶν ὑπὸ Λυκούργου]
 εἶπεν, Οὐδέεις, ὦ ξένη, γινέται
 μορῶς παρ' ἡμῖν. εἰ μὲν γ' ὑπο-
 λαβόντ⊕, Ἄν ἔν ἡμεῖς; πῶς
 αὐ, ἔφη αὐτὸς μορῶς ἐν Σπάρ-
 τῇ γένοιτο, ἐν ἡ πάλ' ἐτ⊕ μὲν, κ' ἡ
 πρὸ φη, ἔκ καλλωπισμῶς ἀπαι-
 ζόνται, αἰδῶς ἢ καὶ ἀνομοῖα,
 καὶ τῶν ἡγεμόνων πρῶτον πρῶ-
 τῶνται;

Χ Ταῦτα erat quondā Spar-
 tanarum mulierum pudici-
 tia, ut esset incredibile adul-
 terii crimē apud Spartanos
 inueniri: ideo quidam Ge-
 radas Spartanus interroga-
 tus, quid pœnarum darent
 apud Spartanos adulteri,
 neq; enim videre se quicquā
 sancitum de hac re a Lycur-
 go: Nullus, inquit, apud
 nos adulter est. Cum ille
 respondisset, Quid igitur si
 existat? Quo pacto, inquit
 Geradas, Sparta existat a-
 adulter, in qua diuitiæ, deliti-
 æ, & corporis adfcititius
 cultus p̄b̄ro habentur: *Remedia
 ista a est*
 contra verecundia, mode-
 stia, ac obedientiæ magistra-
 tibus debita obseruatio, de-
 cori laudique dantur?

Αχρεΐσις πομπήσις αὐτῶς Α-
 λέξανδρον τ' μέγαν, ὡς στωικῶν.

πυρραμίδης καὶ ἐσπίρον βασι-
λείου, ἠρώτησεν ὅτι πνικαῦται
τῆς ἧ εἰπούσης, Περικλῆμον γὰρ
τὸν ἀνδρα καὶ κλιῖνα, πικρῶς
ἐπέμνησε τοῖς ποιῶν, ὡς μικρῶς
δὲ αὐτῆς μοιχῶς γλυόμβος. κα-
λὸν τ' ἀγνείας παρὰ δ' ἐν γὰρ ἐν
τῷ νεανίσκῳ ἄμφορ καὶ βασιλεῖ.

Cum puella quædã multa
nocte ad Alexandrum Ma-
gnum esset deducta, cum eo
dormitura, rogavit Rex, ubi
fuisset tam diu? illa respon-
dente, se expectasse donec
maritus iuisset cubitum,
ministros accitos acriter ob-
iurgabat: Reducite hanc, in-
quit, parū enim abfuit, quin
vestra culpa factus fuerim
adulter. Præclarum castitatis
exemplum tum in iuvene,
tum in rege.

Διονύσιος ὁ βασιλεὺς, τ' ἦν
αἰδομένης, ἢ τὴν δόξην ἀπολι-
πεῖν ἐμίσηεν, ἀνδρὸς ἐλδύξεσθαι
ἀφ' ἀφείρου καὶ γυναικίον, ἠρώτησε
μέτ' ὀργῆς, πὶ τοῖσδε τὸν αὐτῶν
συνώιδεν; εἰ πόντος ἧ νεανίσκου,
Σὺ γὰρ σὺ εἶχες πατέρος τύραν-
νον, Οὐδὲ σὺ, εἶπεν, ἦν ἐξείεις,
εἰ μὴ καὶ πάσης ταῦται ποιῶν.

Dionysius rex, cum intel-
lexisset filium, cui principa-
tum relicturus erat, ingenui
viri coniugem adulterasse,
iratus interrogavit, An vn-
quam tale quicquam in pa-
tre comperisset: Hic adole-

scens, Tu, inquit, non habe-
bas patrem regem. Nec tu,
inquit, Dionysius, filium re-
gem habiturus es, nisi talia
perpetrare desinas.

Διογῆνης ἀκούσας ποτὲ ὅτι
Διδύμων ὁ μοιχῶς συνελήφθη,
Ἄξιον, ἔφη, ἐπὶ τοῦ ὀνόματος
κρεμασθῆναι. Διδύμῳ γὰρ τοῖς
ἐδάησι ὀρχίδια λέγονται.

Cum quidam Diogeni
referrēt, Didymonem mæ-
chum comprehensum, Di-
gnus est, inquit, qui ex ipso
nomine suspendatur. Di-
dymi enim Græcis testiculi
dicuntur.

Ο Σόλων ὁ τ' νομοθετῶν ἐν-
δοξότατος, τὴν γυναικίαν, ἐφ' ἣ
αὐτὴν αἰῶν μοιχῶς, σὺν εἰασε κρη-
μασθῆναι, οὐδ' εἰς τὰ δημητελῆ
ἱερά εἰσέναι, ἵνα μὴ τοῖς ἀνα-
μαρτήτως τῶν γυναικῶν ἀνα-
μιγνυμένη ἀφ' ἀφείρη.

Solon legumlatorum ce-
leberrimus, mulierem, apud
quam erat adulter depre-
hensus, ornari non sinebat,
nec in fana publica ingredi,
ne suo interuentu integras
matronas corrumpet.

Locus VII.

DE AVARI- TIA.

Διογῆνης ὁ μοιχῆς φίλαρ-
γύστος τοῖς ὑδρωπικῆς.
ὁ μείνεις

κλείνας μὲν γὰρ πλήρεις οὖτος
 δόρυς, ἐπιθυμῶν πλείονος
 τῆς δὲ ὕδατος, ἀμφοτέρως
 δὲ παρὰ κακῶς ἐπιθυμῶν γὰρ
 μάλλον τὰ πάθη ὅσα ἐπιθυ-
 μῶν μὲν ποιεῖται.

X Diogenes auarus hydro-
 picis cōpáabat. Illos enim
 argento plenos, hos autem
 refertos aqua, amplius de-
 siderare: idque vitiosque in
 sui pernitiem. Affectiones
 enim ipsis eo magis inten-
 duntur, quo largius deside-
 rata consequuntur.

Αλευπέλης φησὶν, ὅτι οὐκ ἐπι-
 λυνεὶ κρινῆ ληστῶντες, ἐρεστη-
 σαι παρὰ ἀλλήλους παρὰ τὸ σκῦ-
 λων καὶ τέσσαρες αὐτῶν κατε-
 λείφθησαν. πάλιν γὰρ παρὰ
 ἀλλήλους διηνεχθήσαν, καὶ δύο
 κατελείφθησαν, εἴπερ εἷς. Ἐκ τῶ-
 ν μὲν κατὰ μὲν εἶν ἐστίν, ὅτι
 παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς ἐπι-
 τῆ τοῦ πλείονος ἐστὶν παρὰ
 ζῶσιν, οὐδὲν ἔτε βέβαιον, ἔδ'
 ὅσον ἐστὶ.

Tradit Aristoteles octo
 latrones facios de spoliis in-
 ter se certasse, & quatuor
 eorum interfectos esse. De-
 inde cæteri quatuor rursus
 inter se contenderunt, & re-
 liqui facti sunt duo, tandem
 vnus solum superstes man-
 sit. Hinc videre licet, non
 esse apud istos homines,
 quorum studia ad auaritiã

referuntur, quicquam vel
 firmi vel sancti.

Σεμίραμις ἡ τῶν Καρῶν βα-
 σίλισσα ἐαυτῆς κατεσκεδάσασα
 τὸν ἑαυτῆς ἑαυτῆς, ὅστις αὐτῆς
 κατὰ τὴν ἀσπίδα ἡ βασιλεύς, ὁ ἐλο-
 τῆ τὸ μημίον, ὅσα ἐβλήθη
 λαθεῖν. Δαρῆος οὖν διεβῶν,
 καὶ ἡμεῖς μὲν οὐκ εὖρος, καὶ ἡ-
 μεῖς δὲ ἐτέροις ἐνίπυχε τὰ δὲ
 φράζουσιν. Εἰ μὴ κακῶς ἡδ'
 αὐτῆς καὶ κακῶν ἀποκρίσας, ἔκ
 αὐτῆς καὶ τῆς ἀσπίδος ἐβλήθη.

X Semiramis Carum regi-
 na, monumento, quod sibi
 parari curauerat, inscripsit,
 Quisquis rex pecuniis egu-
 erit, aperto monumento
 quantum voluerit capiat,
 Darius id aperiens, nihil quid-
 em inuenit pecuniarum,
 sed ex altero saxi latere hoc
 inscriptum reperit: Nisi
 malus vir esses, & immodi-
 ce auarus pecuniaque inex-
 plebilis, haudquaquã mor-
 tuorum oculos moueres.

Περικλῆς εἶπε, Φειδῆ μῦθον,
 καὶ εἶπον ἀποθανεῖν, ἢ ζῆναι ἐν-
 δειδῶν.

Periander dixit, Melius
 esse hominem parcum mo-
 ri, quam vitium indigere.

Πλάτωνος ἐλέγει, Οὐτε παρὰ
 νεκρῶ ἀμύλιον, ἔτε παρὰ φε-
 λαργῶν χαλεπὸν εἶν ἐπιζητεῖν.

X Plutarchus dicebat, Neq; a mortuo colloquium; neq; ab homine avaro beneficiū expectandum esse.

Ὁ αὐτὸς εἶπε, Τὸν εἶναι τῶν φιλαργῶν κατὰ δεινὸν ὄμιγον εἶναι, πάντα γὰρ ἔχοντα τὸν ὄφρα ἡσώμενον οὐκ ἔχειν.

Idem dicebat, Vitam hominis avari funebri conuiuio similem esse: Nam cum nihil non habeat, qui illis oblectetur & fruatur, non habere.

Ὁ αὐτὸς ἔειπεν εἰσὶν. Ποῦ μὲν ἔστιν ἕν τῶν ποτῶν ὄρεξιν, καὶ τρεφῆ τῶν τροφῶν ἐπιθυμίαν ἡκίστως φιλαργυρίας δὲ ἐσθένυσαν δὲ γύριον ἢ χρυσίον.

X Idem etiā dicere solebat: Potu restinguitur appetitus bibendi, & cibus desiderio cibi medetur: avaritiā vero non aurum nec argentum extinguit.

Σωκράτης τοὺς μὲν πολλοὺς κῆρας εἰσὶν ταῖς ὄρεξιν, ἂν ἢ μὲν κατεπινοῦν αὐτὸν ἀστυχίῃ, καὶ εἶναι ὅτε πνίγεται αὐτὸν ἀλλὰ ἀστυχίῃ ἡσώμενον ἀφελεῖν αὐτὸν ἀστυχίῃ, ἵνα πνιγῆται μὲν πνιγῶσιν.

X Socrates homines auaros auibis comparabat, quarum alia deglutit quicquid inuenerit, & quandoque

suffocatur: aliae vero sequuntur, ut quod habet, ei extorqueant, & ipsae quoque aliae post alias suffocantur.

Τίμων συγγεία εἶπε τὸ κῆρῶν εἶναι αὐτῶν καὶ Φιλοδοξίαν ὅτι ἐν τούτων πάντων τὰ λοιπὰ κῆρῶν γίνονται.

Timon elementa malorū vocabat avaritiam & ambitionem: eo quod ex his caetera vitia omnia prouenire viderentur.

Πλάτων αὐτὸς τὸν αἰεὶ ζῶντα ζημεῖται λέγειν ὅτι πνιγῆ, εἶπε, μὴ πνιγῶσιν αὐτὸν κῆρῶν, ἀλλὰ τῶν ἐπιθυμιῶν μειώσῃ.

X Plato ad quempiam accumulandae pecuniae semper incumbentem: O improbe, dixit, ne possessioni augendae studeas, sed minuendae cupiditati.

Δημόκριτος ἔλεγεν ὀτυχῆ εἶναι τὸν ἐπὶ μετερίοισι ζημεῖσιν ὀτυχεῖσιν. ὀτυχῆ δὲ τὸν ἐπὶ πολλοῖσι δυστυχεῖσιν.

Demetrius dicebat, Fortunatum esse illum, qui cum exiguis pecuniis hilaris est: infortunatum autē, qui inter magnas opes triftatur.

Αριστοτέλης τῶν αὐθρόπων ἔλεγε, ἴσους μὲν οὐτω φοιροῦσθαι, ὡς αἰεὶ χρησιμοποιεῖς, τὰς δὲ ἕτας ἀναλίσκειν, ὡς αὐτίκα τετηνεομένους.

Aristoteles dicere solent, quosdam homines tam tenaces esse, quasi semper essent victuri: & alios esse, qui ita profunderent sua bona, ac si statim essent morituri.

Τὰ πονηρὰ κέρδη, ἴσους μὲν ἠδονὰς ἔχουσιν, ἴσους δὲ λύπας μετατρέφουσιν, ἔφη Σωκράτης.

Mala lucra voluptates quidem breues, magnæ vero tristitiæ sequuntur: dixit Socrates.

Βίων ὡς πλείστον μικρολόγησεν, οὐκ ἔστος, ἔφη, πλείονος κέρδηται, ἀλλ' ἢ οὐσία τοῦτον.

X Bion in diuitem quendam fordidum sic locutus est. Hic facultates suas non possidet, sed ipsum possidēt facultates.

Διογένης τὴν Φιλαργυρίαν εἶπε μετὰ πόλιν πάντων τῶν κερκῶν.

X Diogenes dicere solitus est, Pecuniæ cupiditatē esse arcem omnium malorum.

Ἀναξαγόρας ὁ φιλόσοφος ἔτα-

ἰὼν τί παρὰς δακτύλους εἶναι τὸ πᾶν τῆς γῆς, ποσὸν ἔφη, ἔβαντον τὰς πόλεως ἀπέχον· ἔπειτα τῶν ἐμπόρων φιλαργυρία, ἣ ἔκέρδους ἐνεκεν ἑαυτὸς εἰς φανερὰς κινδύνους κινεῖται.

Anacharsis Philosophus cum cognouisset spissitudinem tabularum nauticarū esse quatuor digitorum, Tantillum, inquit, absunt a morte qui nauigant. (Congruit cum hoc Apophthegmate vetus dictum: Tantum distat vita nauigantiū a morte, quantum nauis supra aquas eminet. Hæc vero distantia sæpe non superat spatium palmi minoris) Notauit negotiatorum auaritiam, qui lucri gratia seipfos in manifesta pericula coniciunt.

LOCUS VIII.

DE EDVCATIONE, INSTITVTIONE & Disciplina Pædagogorum.

ΜΕΤὰ τὴν Ἀρχὴν ἤπαιον ὁ μικροῦς αὐτὸν ἄνθρωπον ἴσως πενήτην παῖδας, Ἐλεοκλῆς εἶπε, παῖδας μὲν ἐδιδάσκον, ἵνα μὴ ἀπὸ τοῦ δούλου γίνωνται, ἣ πατρὸς ἀργαλῆς ἀτακτοὶ γίνωνται. [ἔδ' ἐπολιτῆται γὰρ αὐτοὶ ἐκείνοι, ἥτις ἐβούλας δ' ἢ συνεῖχας, εἰ ἐβόλοισι, διωλασίως

δωσάν ^{παιδίον} μηδ' ἄλλος δ' αὐτῷ δ' ἴνα, εἰ μὴ λάσσει, ἀπικρίαντο κρι-
 αῖν. Ἐὰν χαλιπώπειραν ἀπὸ τῆς
 ἐπιπέτης, ἀηδ' ἄλλοτερον ἄπο τῆς
 νύκτα κολῶς συνήσει αὐτοῖσι οἱ
 σώφρονες ἄνδρες, οὐ μικρὴν δι-
 φέρειν τὸ ἔπος ἢ ἔπος ἄλλος ἐν
 ἱεῶν ἐδίδου, ἀλλὰ πᾶσι πᾶσι,
 κριτῶν ἢ τὸ πᾶν.

X Cum post infelicem regis Agidis pugnam, Antipater a Lacedæmoniis quinquaginta pueros obsidum loco posceret, Etocles, qui tunc Ephorus erat, negavit se daturum, ne pueri malis moribus apud peregrinos imbuerentur, patria educatione priuati, sine qua ne ciues boni esse possent; se potius senes & mulieres duplo plures daturum esse dixit. Cum autem Antipater atrociam minaretur, si postulata non acciperet, populus vna voce respondit: Tu si acerbiora morte imperabis, facilius moriemur. Optime intellexerunt homines illi sapientes, non parui, sed magnopere, atque adeo ad summum referre, vtrum sic an secus iam inde a puero affuescamus.

Πᾶσι παρὰ τοῖς Λακιδαιμό-
 νιοις ὑπὸ τὴν κολῶν εἰς εἰς τὸ
 παιδίον ἐξήγειρεν. ἀχρὸν ἦν τὸ

παιδίον μὴ ἀσθενεῖν αἰσῶν
 αὐτῶν πάλιν ἐπέρας.

X ier apud Lacedæmoni-
 os castigatus, si querelam ad
 patrem detulisset, turpe-
 rat patri, si hoc audito, non
 iterum in filium animadu-
 uertisset.

Λυκῶρον ὁ νομοθέτης ἐκ
 λόβου ἐκ τῆς αἰσῶν παρχήσης
 διαφύσας τὸς πολίτας εἰς σωφρο-
 νετέρον εἰς ταῖς μετὰ τὴν κη-
 κολοῦ ἀγαθῶν ἀποφασίζουσα
 [ἀποφασίζουσα τῶν ἡσῶν] οὐ σὺ-
 ληκῆς ἀνέγειρε αὐτῶν πατὴρ
 ἔμπεδος ἡγεμόνες, καὶ τὸν μὲν
 εἰδὼς αὐτῶν λαχέας, οἱ αἰ-
 σῶν τὸν δὲ ἐπαγαγόντων ἡσῶν
 αὐτῶν κωνητέων ἐπέτι ἀγαθῶν
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔθηκεν ἀγί-
 ητος καὶ λαχέας ἰναῖς, ἀφῆκε δὲ
 καὶ λαγῶν, ἐπὶ τῶν σωτηρίῳ ἐκα-
 τέρον οὐκ ἔστιν αὐτῶν, καὶ τῶν
 τὸν λαγῶν χρωσάμενος, εἰπὼν,
 Οὐκ ἔστι, ὡς πολίται, ὅτι τῶν
 γλυκῶν ὑπὸ ἀρχοπέρας, ἐν τῇ βίου
 ἀγωγῇ παρὰ πολὺ ἀλλήλων δι-
 ἀφορεῖ ἀπέσταν, ἔπειτα κω-
 τέρα τῶν φύσεως ἢ ἀσκήσεως αὐτῶν
 τὰ κολῶν τυχούσης;

X Lycurgus ille legislator,
 cum conaretur ciues suos a
 moribus præsentibus ad
 temperantiorem viuendi
 rationem traducere (nam
 erant corrupti delitiis) duos
 educavit catulos eodem
 patre & eadem matre pro-
 genitos:

genitos: quorum alterum passus est domi lautioribus cibis vesci, alterum educitū ad venationem exercuit. Deinde cum ambos in forum, vbi turba conuocata erat, produxisset, spinis simul & escis quibusdam delicatiorib. illic positis, mox leporem emisit. Sed cum vterque raperetur ad assuetam, & alter ad escas ferretur omni impetu, alter lepore inuaderet, An non videtis, inquit, ciues, duos catulos, cum ex eodem sint genere, tamen ob diuersam educationem admodū dissimiles inter se euasisse, plusque ad honestatem momenti habere exercitationem, quam naturam?

Τινὲς δὲ φασιν, ὡς οὐ περὶ ἡβῆς σκύλακας, οἱ ἐκ τῶν αὐτῶν γεννηθέντες ἐτύχωνον, ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ οἰκουρῶν εἴπερ ὁ δὲ κωνηγάτων κἀπήτα. Ἐν μὲν ἐν τοῦ χείρονος γένους αἰεὶς τὴν κωνηγάσια ἥσκησε, τὸν δὲ ἐν τοῦ ἀμείνονος αἰεὶς λιχναίως μόνον ἥσκησε. εἶδ' ἐχάστου ἐφ' ἀείριστο ὀρμησάμενος, φανερὴν πεισίαις ὅσον ἢ ἀγωγὴν αἰεὶς τὴν ἀμείνω καὶ χείρω συλλαμβάνεται, εἶπειν, Οὐκ οὖν καὶ ἡμεῖς, ἂν πολίται, οὐδὲν ἢ πῦρα τοῖς πολλοῖς γαυμεζομένην ἀρχίαια, καὶ τὸ ἀφ' Ἡρακλείους εἰναὶ ἀνέτησιν, εἰ μὴ πρὸς ἀτιμω

δι' ἀσπίων ὁπῶντων ἀνθρώπων ἐπιδοξοπέροσ & διηρόσεροσ ἐφάση, αἰσιοίμοδρο καὶ κωνηγόντες κατὰ δι' ἄλου τοῦ βίου.

Sunt qui dicant ab illo productos catulos, non quidem ex iisdem parentibus natos, sed quorū alter esset ex ignobili canum genere, qui aluntur ad ædium custodiā, alter ex his, qui aluntur ad venandum. Deinde illum qui erat ex ignobiliori canum genere, exercuit ad venatum, alterum qui erat ex præstantiore genere, tantum delitiis exercuit. Deinde cum vterq; ferretur ad ea, quibus assueuerat, atque hoc pacto palam omnibus fecisset Lycurgus, quātum institutio valeret, tum ad meliora, tum ad deteriora, dixit: Proinde ne vobis quidem, o ciues, nobilitas, quam miratur hominum vulgus, ductumq; ab Hercule genus profuerit, nisi ea gesserimus, per quæ ille mortalium omniū clarissimus ac generosissimus existit, ac per omnem vitā quæ honesta sunt, & discamus & exerceamus.

Αραγε τέλης ἔλεγε τῶν γενέων τὰς παιδ' ἀσπίαισ ἐνημετέρας εἶναι τὸ μόνον γνησίαι τῶν.

τις μὲν γὰρ τὸ ζῆν, τὸς δ', τὸ κα-
λῶς ζῆν παραχρῆσθαι.

✕ Aristoteles dicere solitus est, Parentes, qui recte liberos suos instituisse, multo honorabiliores esse iis, qui tantum genuissent, quod ab his contigisset viuere, ab illis autem bene viuere.

Πλάτων εἶπε, πᾶσι πάντων
θηρίων εἶναι δυσμεταχρησά-
τατον.

Plato dixit, Puerum qua-
nis esse bestia intractabili-
orem.

Αεπία πᾶσι ὁ Κυρηναῖος,
δὲ γέρον ἐπε λαμβάνειν πε-
ρα πᾶν γνησίμων, ἕξ ἵνα αὐ-
τὸς χρῶσθαι, ἀλλ' ἵνα οἱ κείνοι
εἰδῶν εἰς τίνα δεῖ χρῶσθαι τοῖς
δὲ γεροῖσι.

Aristippus ille Philoso-
phus Cyrenæus dicebat, se a
notis familiaribusque pecu-
niam accipere, non quod
illis vteretur, sed vt illi di-
scerent, in quos vsus pecu-
niam conferre conueniat.

Ἰσοκράτης εἶπε, χρῆναι τοὺς
διδασκάλους πολλοὺς μιδοὺς
λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν
παρὰ μὲν τῶν δύφωων, ὅτι πολ-
λά μαθητῶν οὖσι, παρὰ δὲ τῶν
ἀφωων, ὅτι πολλὰς κῆρας παρ-
έχουσι.

Isocrates dixit, Oportere

magistros multum merce-
dis accipere a discipulis: ab
ingeniosis quidem, quia
multum discunt: a rudibus
vero, quia multum laboris
exhibent.

Ἀντιθένης πρὸς τὸ Ποντικόν
μειράκιον μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ,
καὶ πυθόμενον τινῶν αὐτῷ δεῖ,
Φησι, Βιβλιαρίε κηνεῖ, ἔγρα-
φεῖς κηνεὸς, καὶ πινακιδίε κηνεῖ.
παρεμφαίνων, μέγιστα πάντων
ἤ νοῦ τῶν κηνεῶν ἐλδύμερον
ἀνάγκη εἶναι.

✕ Antisthenes Pontico cui-
dam adolescenti, qui se in
numerum discipulorum il-
lius recipi cupiebat, inter-
roganti, quibus rebus sibi
opus esset, Libro, inquit, no-
uo, stylo nouo, nouaque ta-
bella. Significans omnium
maxime animum a vitiis
vacuū necessarium esse. ¶ In
verbis enim iocus est ex am-
biguo, cum κηνεῖ sit tanquā
κηνεῖ. νεῖ enim, in genitio
νεῖ, mentem seu animum
significat. Solent autem
adolescentes voluptatibus
ac delitiis occupatam men-
tem ad præceptorē adferre,
quæ res fere in causa est, vt
minus proficiant. At Phi-
losophia totum animum
sibi postulat.

Ἀριστοτέλης ἔλεγε, τοῖς φιλο-
σοφίαις

σοφίας κρινων ήσται τημήν ισόβροπον εὖτε αὐτὸν γλῆσθ, ἀλλ' ἴσως ἰκανόν, ὡσαύτ' αὐτὸς θεός, καὶ αὐτὸς ἄνευ τὸ ἐνδεχόμενον.

Atiustores dicere solitus est, præceptoribus, qui verā sapientiā nobis impertiunt, non posse parem honorem & par pretium a nobis referri, sed fortassis, vt erga Deum & erga parentes, satis est referre gratiam, quātam quisque possit.

Διογῆνης τὰ παιδαγωγῶν παιδὶς ὀφθαλμοῦς κένδρον ἔδωκεν ὀρθῶς μὲν, ἔξ μανθάνοντες, ἀλλὰ τοῦ μὴ διδόντες τὸ ἀμερτημοῦ ποιήσας.

Diogenes pædagogō pueri obloni edendis dedit, pugnum incussit: & quidē recte, non ei qui non didicisset, sed ei qui non docuisset, culpam imputans.

Λαίκων ἐρωτηθεὶς, ἡ παρέχῃ παιδαγωγῶν, τὰ κηλὰ, ἔφη, τοῖς πησὶν ἡδία ποιοῦν.

Iaco interrogatus qd utilitatis adferret pueris, quos instituebat, Facio, inquit, vt honesta eis fiant suavia.

Διογῆνης πυνθανόμενος ἕνος, πῶς αὐτὸς ἑαυτοῦ διδάσκαλος γλῶστο, εἰ ὑποθέσῃ ἐπιμῆσαι τοῖς ἀλλοις, ἔφη, Ἐαυτὸς ἐπιτημῶν κελίσα.

Diogenes sciscitante quodam, quo pacto quis sibi præceptor esse queat, respondit: Si ea, ob quæ alios increpet, etiam sibi ipsi potissimum proponat.

Πλάταρχος εἶπε· πηγήν καὶ βίβαν καλοῦ ἀγαθίας εἶναι, τὸ νομῆμα τυχῆν παιδείας.

Plutarchus dixit, Fontem & radicē omnīs honestatis esse, si quis in iuuentute recte instituat.

Παρεὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔπελῃ ὅς αὐτὸν ὑποδύμην τιλῶν παιδῶν ἀγωγῆν, ἔμετείχε ἔτ' ἔπαλειος διηγήων.

Apud Lacedæmonios quisquis ex ciuib. liberorum institutionem negligeret, ciuitatis iurium expers erat.

Ἀγησίλαος ἐπισημῶντος ἕνος, τίνα δεῖ μνησθῆναι τὸς παῖδας; Ταῦτ' εἶπεν, οἷς καὶ αὐτοῖς γλῶσσοι χρῆσονται.

Agæsilæus interrogante quodam, quænam potissimum pueris essent discenda? Ea, inquit, quib. natu grandiores facti vt possint.

Φίλιππος ὁ Μακεδῶν Ἀλέξανδρον τὸν ἕν ἑκείνου Ἀγαθοτέλη παστέρην, καὶ φιλοσοφῆν, Ὅπως, ἔφη, μὴ περὶ αὐτῶν παστέρης, εἰ ὅς ἐγὼ περὶ ἀρβύλοισι ματαμέλωμα.

Χ Phippus macedo alexandrum filiū hortabatur, vt auscultaret Aristoteli, daretque operam Philosophiæ. Ne, inquit, multa committas, quæ me fecisse nunc pœnitet.

Locus IX.

DE BELLO.

Αρχίδαμος ὁ Ἀθηναῖος ἐπεὶ τῶν Πελοποννησιακῶν πολέμων τῶν συμμαχικῶν ἐπισηθύντων πῶσα χρεῖματα δροκίσσῃ, ἔδειξεν ἰσχυρὰ πρὸς τοὺς Φαίειους αὐτοῖς, εἰπὼν, ὁ πόλεμος οὐ πλεονεκτεῖται.

Archidamus in bello Peloponnesiaco quærentibus sociis, quantum pecuniæ satis esset, & postulantibus, vt tributorum certum modum præscriberet, Bellum, inquit, nõ alitur certa mensura, vel, Bellum demensio non pacitur.

Χαβρίας εἰώθει λέγειν, ὅτι φοβερῶτερόν ἐστιν ἐλάφῶν στρατόπεδον, ἢ γυνῶν λέοντος, ἢ λέοντων, ἐλάφῃ νομίζων ὅλην τὴν τοῦ πολέμου τύχην ἐν τῇ τοῦ στρατηγῆος δόξει καὶ φρονήσει κείνου.

Χ Chabrias dicere solebat, Formidabiliorẽ esse certorum exercitum duce Leone, quam leonum, duce

certuo. Sentiens totam belli fortunam pendere a virtute prudentiaque ducis.

Ξενοφῶν φησὶ, τὴν εἰρήνην μέγα ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀσπράτοις, πόλεμον μέγα κακόν.

Xenophon inquit, Pacem maximum esse hominibus bonum, bellum maximum malum.

Φίλων ἐλεγε, Εἰρήνην καὶ ἢ Φόδρα ἐπιζητεῖν, λυσίτεσσιν εἶναι πόλεμον.

Philodicebat, Pacem, etiam si ea multū incommodi habeat, tamen esse utiliorẽ bello.

Ἐστὶ τὸ Ἰ. Ἀπικῶν ῥήτορας ἀληθῆς καὶ ἀξιομνημόνευτον. Τῶν μὲν ἀρετῶν πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτεύματα ἐπίκειται, τῶν δὲ ἀμνημονώμενων οὐδαμῶς ἄδεν ἐπιτεύματα γέγραπται.

Est illa Oratoris Attici vox vera & memoria digna: Incipienti (pugnari) ubiq; magnæ pœnæ statuta sunt: Defendenti vero nulla pœna denuntiatur.

Ὁ παρακλιούμενος ὡς τὸ τὸ πολλὰ ἠπιάται, κατὰ τὸ τοῦ ψαλμοῦ. Διασκορπίσον ἐθνη τὰ εἰς πολέμους θελοντα. Ταύτης τὴ γνώμης καὶ ἐν τῇ φύσει καὶ ἱστορίας παραθεωροῦμεν ἰσορροπίας.

χουσιν. οὕτω γὰρ ῥαφει Αειρο
 πέλεις τὸν αἶπὸν ἐὰν ἄρξῃται,
 κύκνοι ἀμυμάρμοι νικῶσιν αὐ-
 τοὶ δὲ σὺ ἀρρευσί μέρη.

✕ Prouocator plerunque
 succumbit. iuxta dictum
 Psalms: Dissipa gentes quæ
 bella volunt. Huius sententi-
 æ & in natura & in historiis
 exempla proposita sunt. Sic
 enim scribit Aristoteles:
 Cygni, si aquila pugnandi
 initium fecerit, defensione
 vtentes vincunt. Ipsi vero
 non incoant pugnam.

Θακυδίδης εἶπεν ἦκιστα τοῦς
 πολέμους ἐπὶ ῥήθεις ἀεχρῶ
 ρεῖν.

✕ Thucydides dixit, Mini-
 me bella procedere iuxta
 deliberata. Eodem modo &
 Annibal dicere solitus est:
 Nusquam minus, quam in
 bello, euentus respondent.

Locus X.

DE BENEFICEN-
 TIA ET LIBE-
 ralitate.

Αρταξέρξης ὁ Ξέρξης ὁ μα-
 κρότερος ἀποστασασαυρῶν
 ἔλεγε, ὅτι τὸ ἀποστασασαυρῶν
 εἶναι βασιλικῶς ἐστίν.

Artaxerxes Xerxis filius,
 cognomento Longimanus,
 dicere solebat, Multo rega-

lius esse addere aliquid,
 quam adimere.

Φίλιππος ὁ Αλεξάνδρου
 πατὴρ τοῦ Φίλιππου τῆς Μακεδονίας
 ἀπερὶ τὴν αὐτοῦ ἡμετέρας
 ξείνοι, ὁπότε ἐκείνη ἐν ἡλικίᾳ,
 ὁμηροῦν, ἔπειτα ἢ μηδὲ μὲν
 παρ' αὐτοῦ δωρεῶν ἐπέσθη
 μόνον, Μὴ με, εἶπεν, ἀφαιρῶ το
 αὐτὴν τὸν δωρεῶν, ὅτι χαίρω
 ἡτιμωρῶ.

✕ Philippus Alexandri pa-
 ter, cum Thebis esset obfes,
 Philonis Thebani hospitis
 vsus est, multisque insuper
 beneficiis ab eo affectus, Is
 cum vicissim nihil muneris
 a Philippo accipere vellet,
 Ne me, inquit Philippus,
 beneficentia superatum,
 hac laude spoliés, quod ha-
 ctenus a nemine beneficiis
 victus fuerim.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, Τῆς ἀποστα-
 σασαυρῶν, ἢ τῆς ἀποστα-
 σασαυρῶν, τὴν χαίρει μετὰ τῶν
 εἶναι.

✕ Idem dicebat: Munus
 non vsu rei oblatae, sed stu-
 dio & animo dantis ponde-
 randum esse.

Περικλῆς πρὸς τῶν φίλων
 Αλεξάνδρου ἀπὸ τῶν περὶ
 τοῦ στρατεύου, ἐκέλευσε περὶ
 τῶν φίλων, ὅτι αὐτὸν λαβεῖν. αὐτὸς
 ἢ φησὶ τῶν, ἵνα γὰρ εἶναι δεῖται.